

Kohout

ZIMA 2023 - 2024

Vážení uživatelé Domova pro seniory Česká Třebová, do rukou se Vám dostává časopis Kohout. Dozvíte se v něm aktuální zprávy z dění z Domova pro seniory, které Vás určitě budou zajímat.

Časopis Kohout vychází čtyřikrát do roka. Přinášíme Vám ohlédnutí za uplynulými událostmi, i přehled aktuálního dění.

Kohout je k zapůjčení na všech nástěnkách na chodbách Domova pro seniory a u aktivizačních pracovníků.

Doufáme, že také s tímto číslem Kohouta budete spokojeni. Vaše náměty, připomínky a případná spolupráce na článcích jsou velice vítány.

Přílohou tohoto časopisu jsou příběhy uživatelů Domova. Zveme vás k jejich přečtení. Zároveň děkuji všem odvážným, kteří do přílohy svým příběhem přispěli.

Redakční tým Kohouta:
Helena Mechlová, DiS.
Dorota Faltysová
Pavčina Honiszová DiS.
Bc. Karolína Staňková

Slovo paní ředitelky

Naši milí, rok se s rokem sešel a je tu opět čas vánoční...

Čas, kdy svět voní jehličím, cukrovím a svařeným vínem...

Čas, kdy malým i velkým září oči... Těm malým, když najdou pod stromečkem vytoužený dárek od Ježíška, těm velkým, když se mohou sejít a společně strávit pár pěkných chvil...

A také čas, kdy hodnotíme, jaký rok jsme prožili, a jak bychom rádi strávili ten následující.

Každý bude hodnotit právě končící rok jinak. Co máme ale zřejmě všichni společné, je to, že jsme během roku 2023 zažili spoustu pěkných a radostných věcí, na druhé straně jsme ale museli přijmout věci, které se nepodařily nebo přinesly smutek, a museli jsme se s nimi nějak vyrovnat. Ale takový už život zkrátka je... Hodme to zlé za hlavu a dívejme se na končící rok s vědomím, že se podařil! V našem Domově jsme přivítali nové obyvatele, ale také nové spolupracovníky.

Proběhla celá řada krásných akcí, na které se bude vzpomínat. I v letošním roce jsme plnili naše poslání, tedy poskytnout pomoc a podporu, je-li potřeba. Spokojenost Vaše i Vašich rodin je pro nás odměnou, a zároveň důkazem, že jsme ono poslání plnili dobře.

Do nového roku budeme vstupovat s pokorou a přáním, abychom i v následujícím roce dokázali poskytovat kvalitní službu a byli jsme zde pro Vás všechny, i kdyby jen s vlídným slovem a povzbuzením.

Dovolte mi popřát Vám požehnané vánoční svátky naplněné klidem a pohodou. A vězte, že rok 2024 se blíží, a spolu s ním spousta hezkých věcí. Přeji Vám, ať máte každý den alespoň jeden důvod k úsměvu a radosti. Přeji Vám hodně zdraví! A přeji nám všem, ať se nám v našem českotřebovském Domově společně dobře daří!

S úctou a přáním všeho dobrého Vám i Vašim rodinám a blízkým

Magdaléna Zemková

Narozeniny

V prosinci slaví:

Janderová Hana

Jankelová Eva

Jasanská Irena

Ptáčková Anna

Řehořová Eva

Sobotková Jitka

Sýkorová Eva

Trhalová Jarmila

Vašinová Slávka

V lednu slaví:

Jožáková Marie

Venclová Marie

V únoru slaví:

Čumpelíková Jana

Halámková Jitka

Kvasnička Zdeněk

Petruňová Hana

Pirklová Marie

Toman Jaroslav

Vašínová Libuše

V březnu slaví:

Gombíková Františka

Halbrštát Josef

Kadlecová Olga

Kargerová Eva

Mikulecká Zdeňka

Pojman Miroslav

Wacníková Marta

Waizkornová Růžena

Přejeme vše nejlepší, hlavně hodně zdraví
a spokojenosti do dalších let.

Přehled uskutečněných akcí

Akce září

14. 9. 2023 Výlet do Javorky

Připravili jsme pro uživatele výlet, tentokrát do parku Javorka. Dopravu pro nás zajistily řidičky Monika a Renata z Pečovatelské služby.

Výlet začínal u selčičky, která je nyní nově zrekonstruovaná a senioři tak mohli porovnat, jak vypadala dříve a jak vypadá nyní. Poté následovala procházka k tůňkám, kde se většinou koupou

otužilci. Tentokrát se nekoupal nikdo, ani naši senioři neměli chuť a odvahu se smočit.

Zato se zde spousta z nich setkala se svými známými, kteří byli také na procházce v parku.

Počasí nám přálo a výlet se vydařil na jedničku s hvězdičkou.

21. 9. 2023 Zahradní slavnost

Celé léto jsme poslouchali hluk rekonstrukce, která byla již nezbytná kvůli velmi špatnému stavu balkonů. V polovině září však opravy skončily a my si mohli dopřát nejen chvíli ticha, ale vynahradit si i letní koncerty pod balkony, o které jsme letos kvůli opravám přišli.

Na Zahradní slavnost jsme pozvali kapelu Šutr, občerstvení připravila kuchyň – podávaly se bramboráčky, smažené přímo na zahradě. Nechybělo ani nealko pivo. Komu se nechtělo dolů na zahradu, mohl poslouchat koncert na svém pokoji u otevřeného okna, nebo na balkoně. Bramboráčky dostal k svačině na pokoj.

26. 9. 2023 Knihovna

Paní Klusoňová přivezla do Domova novou várku knih z Městské knihovny. Uživatelé si mohli přijít do bufetu vybrat, co budou další měsíc číst.

27. 9. 2023 Hřebčín Karlen

To tu ještě nebylo! Do Domova přijeli poníci. Díky pěknému počasí jsme se s uživateli sešli na zahradě, kam za pár okamžiků dorazili i poníci Popy a Poky z hřebčína Karlen, společně se svými chovateli. Poníci – tedy dvě pony slečny se nechaly pohladit, procházely mezi chodítky a vozíky od jednoho uživatele k druhému a užívaly si pozornost seniorů. Potom jsme šli navštívit i ležící uživatele na pokojích. Poníci mohli do budovy díky speciálním pomůckám – vakům, které zajistily, že nedojde ke znečištění podlahy. Přesvědčili jsme se na vlastní oči, že poník zvládne i cestu výtahem.

Akce říjen:

2. 10. 2023 Den seniorů

Na oslavu Dne seniorů upekla kuchyň výborné skořicovníky a k dobré náladě zahráli pánové Skalický (kytara), Zoubek (harmonika), Janíček (basa) a zaspívala Helena Bucháčová.

11. 10. 2023 Trampské odpoledne s panem Janderou

Pan Jandera připravil pro seniory v Domově odpoledne plné trampských písniček k táboráku.

Připomněli jsme si atmosféru teplých letních večerů a opékaných špekáčků.

19. 10. 2023 Miniolympiáda

Miniolympiáda prověřila vědomosti a dovednosti soutěžících v šesti disciplínách – doplňování známých přísloví, poznávání slavných herců, hod nebo kop míčem do brány, kuželky, hod na terč, pěnové hrabání (kdy se senioři snaží najít mezi polystyrenovou drtí 10 prádelních kolíčků). Celkem se soutěže zúčastnilo 27 uživatel.

Sláva vítězům a čest poraženým. Na stupních vítězů se umístilo 5 uživatel. Na každého ze soutěžících čekala sladká odměna.

24. 10. 2023 Beseda s panem Czendlikem

Vyšli jsme vstříc přání uživatel setkat se s panem farářem Czendlikem a požádali ho o uspořádání besedy pro uživatele. Pan Czendlik si našel ve svém nabitém programu skulinku a naše pozvání přijal. Společně s uživateli jsme mohli poslouchat vyprávění plné humoru, lidskosti a osobních zážitků pana Czendlika.

25. 10. 2023 Kapela Vozejček

Kapela Vozejček měla v Domově svoji premiéru. Kapelník – pan Přívratský si svojí vřelostí ihned získal publikum. Bohatý repertoár přenesl naše uživatele do divadla Semafor, zazněly písničky pánů Suchého a Šlitra, Pavla Bobka, nebo Waldemara Matušky.

31. 10. 2023 Canisterapie

Dvě štěňátka Liva a Lio z chovatelské stanice Be Orlica Kennel z Ústí nad Orlicí potěšily uživatele Domova. Nejprve program probíhal skupinově, v kapli a poté se štěňátka přesunula na jednotlivé pokoje. Seniori si mohli pejsky pohladit.

31.10. 2023 Vyřezávání dýní

Odpoledne se uživatelé věnovali vyřezávání dýní, které posloužily jako halloweenská výzdoba na okna bufetu. Za pomoci lžice a nože se pod rukama seniorů začaly z dýní stávat strašidelné lucerničky.

Akce listopad:

2. 11. 2023 Dušičky

Společně jsme se sešli v kapli a zavzpomínali na blízké, rodinu a přátele, kteří již s námi nemohou být. Každý, kdo se dnešního dušičkového setkání zúčastnil, za ně mohl zapálit svíčku.

Tentokrát vedl dušičkové setkání náš nový farář, pan Grabiec a jáhen Dušan Stolarik.

8. 11. 2023 Keramika s DDM

Děti docházející na keramický kroužek do třebovského Domu dětí a mládeže si pod vedením paní Štusákové připravily pro seniory výrobu vánočních dekorací. Z hlíny se vykrajovaly ozdoby, které po vypálení bude možné pověsit na vánoční stromeček, nebo použít jako dárek.

14. 11. 2023 Pečení čerti z kynutého těsta

S uživateli jsme upekli sladké Mikulášské pečivo – čerty z kynutého těsta. Pekli jsme celý den, z domácího těsta, zúčastnit se mohl každý, kdo měl chuť si vyzkoušet svoje pekařské schopnosti.

21. 11. 2023 Vánoční tvoření – andělíčky z vlny

Uživatelky si vyrobily technikou macramé andělíčky z vlny a příze. Na výrobu tělíček volily světlé barvy, převažovala bílá, béžová a smetanová.

22. 11. 2023 Jabkancová Pout'

Atmosféru tradiční Jabkancové pouti u Kateřinky jsme si díky vůni domácích jabkanců dopřáli i u nás v Domově.

K poslechu přišlo zahrát Jabkancové Šlapeto, tentokrát ve složení – pan Skalický (kytara), pan Zoubek (harmonika), pan Chudý (housle), pan Janíček (basa) a Helena Bucháčová (zpěv).

23. 11. 2023 Vánoční trhy se ZŠ Nádražní

Ve spolupráci s paní učitelkou Ježkovou ze základní školy Nádražní jsme pro uživatele připravili prodejní trhy vánočních dekorací, které vyráběli žáci ze ZŠ. Součástí trhů bylo i hudební a taneční vystoupení, nechyběl ani sborový zpěv koled.

28. 11. 2023 Knihovna

Uživatelé si mohli přijít do bufetu vypůjčit nové knížky z Městské knihovny. Komu se ze zdravotních důvodů nepodařilo do bufetu dostavit, tomu přinesla knížky na pokoj aktivizační pracovnice.

28. 11. 2022 Slavnostní rozsvícení vánočního stromu

Rok se s rokem sešel a my opět pozvedli skleničky s vánočním punčem při slavnostním rozsvícení vánočního stromečku, tentokrát ve společnosti kapely Vozejček.

30. 11. 2023 Loutkové divadlo Bez pravidel

Dřevěný dědeček Josef společně s babičkou Marií přivezli do Domova program „Hvězdy stříbrného plátna“, při kterém senioři poznávali prvorepublikové slavné osobnosti. Poté se dědeček Josef přesunul na pokoje uživatel a společně s pejskem Raťafákem navštívil uživatele, kteří se nemohli zúčastnit společného programu.

Rozhovor s...

Dušan Stolarik, jáhen

Pro dnešní rozhovor do časopisu Kohout jsem oslovila jáhena katolické církve, pana Dušana Stolarika. Znáte ho z bohoslužeb v Domově, na kterých střídá pana faráře.

1) *Dobrý den pane Stolarik, můžeme prosím začít tím, že vysvětlíte, co vlastně znamená být jáhnem?*

Co to je být jáhnem nebo přesněji řečeno trvalým jáhnem? To je dobrá otázka, jelikož v západní katolické církvi, se tento pojem, zhruba od 5. století až do II. vatikánského koncilu, téměř vytratil a byl brán pouze jako hierarchický předstupeň kněžství. V katolické církvi máme tři stupně svěcení, a to diákon (jáhen) coby služebník, dále presbyter (kněz) vysluhovatel svátostí a poslední v řadě je episkop (biskup) vysluhovat svátostí a pastýř zodpovědný za chod a zprávu přidělené diecéze.

Diakonát byl znám již v apoštolské době a na konci prvního století měli jáhni již své pevné místo v církevní hierarchii. Dosvědčují to církevní Otcové. Píší o jejich službě v liturgii: čtení evangelia, odpovědnost za dary věřících, podávání sv. přijímání a donášení nemocným, příprava katechumenů ke křtu, v některých případech vysluhování křtu, kázání a v obcích věřících, správa nemocných a vězňů. A můžeme říci, že tato náplň je cílem trvalého diakonátu i dnes.

Jak uvádím výše, v západní církvi nastává zlom v 5. století, kdy službu jáhnů přebírají presbyteři (kněží) a některé povinnosti též laici a diakonát je pouze předstupněm kněžského svěcení. K obratu dochází na II. vatikánském koncilu, kde papež Pavel VI. potvrdil definitivní rozhodnutí koncilu tím, že v dokumentech *Motu proprio* a konstitucí *Lumen gentium* uvádí zpět v činnost trvalý diakonát. První jáhenská svěcení se uskutečnila v Kolíně nad Rýnem v roce 1968. V České republice byl trvalý diakonát obnoven na základě rozhodnutí České biskupské konference ze dne 2. září 1998 a o 3 roky později v roce 2001 je uskutečněno svěcení trvalých diakonů.

Trvalé jáhenství dnes. Spiritualita jáhna je spiritualitou služby. Skrze svátost svěcení se jáhen připodobňuje Kristu, který se stal služebníkem (diakonem) všech a stává se živým obrazem Krista služebníka v církvi a jejím společenství. Úřad jáhna je realizován skrze plnění **tří základních úkolů církve**, jsou jimi **služba slova, služba liturgie a služba charity**. Co konkrétní služby a jáhna obnášejí, se dozvíte níže.

2) *Jaký je rozdíl mezi knězem a jáhnem, jaké máte pravomoci, co smíte a co naopak nesmíte. Jak jste se k pozici jáhna v České Třebové dostal? A baví vás to?*

Tak snad hlavní rozdíl je v tom, že kněz v katolické církvi žije v celibátu a jeho rodinou se stává farnost, ve

kteřé dočasně působí. Kněží v rámci aktivní služby vystřídají zpravidla více farností v rámci diecéze, do kterých jsou diecézním biskupem jmenovacím dekretem jmenováni. Je nutné podotknout, že o. Miloš Kolovratník byl ve farnosti Česká Třebová 30 let, je dnes spíše výjimkou. Nově jmenováni kněží jsou do farností jmenováni zhruba na období 5 až 10 let. Trvalý jáhen naopak žije klasický manželský život, chodí do civilního zaměstnání a službu v církvi vykonává dle nových směrnic bez nároku na mzdu. Takže civilní zaměstnání je i podmínkou svěcení. Z tohoto důvodu zpravidla trvalý jáhen zůstává a slouží celoživotně v té farnosti, kde žije se svou rodinou.

Druhý rozdíl je liturgická služba a její vykonávání. Kněz jako presbyter na rozdíl od jáhna je vysluhovatel svátostí ve farnosti, slouží mši svatou (proměňuje chléb a víno v Tělo a Krev Páně), je zodpovědný za pastýřskou, pastorační a administrativní službu ve svěřené farnosti. Uděluje v zastoupení biskupa svátost biřmování, zpovídá a uděluje rozhřešení ve jménu Krista ve svátosti smíření a je ustanoven k udělování svátosti pomazání nemocných. Tyto tři výše jmenované služby náleží výhradně kněžím a biskupům a jáhen je nesmí vykonávat a udělovat.

Třetím rozdílem je liturgické oblečení. Při slavení liturgie jáhen nosí štolu šikmo sepnutou od levého ramene k pravému boku a kněz má štolu kolem krku a oba konce spuštěné rovně dolů. Kněz obléká na bílou albu ornát a jáhen dalmatiku. Dalmatika, můžeme říct je takový ornát, který má rukávy. Je to tak dáno i historicky, jelikož

už v prvotní církvi byli pouze biskupové, kteří byli obklopení sborem jáhnu, kteří zajišťovali vše potřebné a biskup zajišťoval a vysluhoval především svátostnou kněžskou službu. Teprve později jak se církev rozrůstala a byla vyšší potřeba presbyterů (kněží), kteří byli svěceni právě z trvalých diákonů.

Jaké má trvalý jáhen pravomoci a povinnosti, co smí a nesmí? Tak nejprve to co jáhen nemůže. Nesmí sloužit mši svatou, ale může předsedat bohoslužbě slova v nepřítomnosti kněze a udílet sv. přijímání. Dále nemůže zpovídat, ale může vést duchovní rozhovor a přípravu na svatost smíření (zpověď). Jáhen neuděluje svátost pomazání nemocných, to rovněž uděluje pouze kněz či biskup. V prvotní církvi, to ovšem takto nastaveno nebylo a tuto svátost mohli udělovat jáhni a dokonce i laici. Dalším vývojem církve, byla tato služba vyhrazena pouze kněžím (biskupům), a to z důvodu, že pokud se udílí pomazání nemocných lidem, kteří už nejsou schopni vzhledem ke zdravotnímu stavu svátosti smíření (již nekomunikují, agonie apod.), působí tato svátost jako odpuštění hříchů a udělení rozhřešení a to jáhen nemůže udělovat. Jáhen v nepřítomnosti kněze může umírajícímu podat viaticum (svaté přijímání) jako pokrm na cestu. Kde umírající odcházející z tohoto světa společně s Kristem, kterého přijal v eucharistii do života věčného.

A nyní jaké povinnosti a pravomoci s titulu svěcení jáhnům náleží a mohou je vykonávat. Jak je výše stručně uvedeno, je to služba slova, služba liturgie a služba charity.

Kazatelská služba jáhna - jáhen během obřadu svěcení přijímá od biskupa evangeliář, a to jej zavazuje k hlásání Božího slova. To pak lze prakticky uskutečňovat několika způsoby – výukou náboženství na školách a katechezí dětí, vedením příprav na přijetí svátostí, šířením radostné zvěsti, promluvou apod.

Liturgická služba jáhna - liturgie je vrchol a zároveň zdroj života církve. Úkolem jáhna je asistovat při liturgii knězi nebo biskupovi, rozdělovat eucharistii při slavení mše svaté a roznášet ji nepřítomným, připravovat na křest a křtít, vést přípravu snoubenců a udělovat svatební požehnání, pečovat o nemocné a doprovázet je, poskytovat duchovní rozhovory, vést adorace, pobožnosti, vysluhovat svátostiny (žehnání) a vést pohřební obřady. Jáhen rovněž může v nepřítomnosti kněze předsedat bohoslužbě slova.

Charitativní služba jáhna - služba lásky, caritas (diakonia) patří vedle zvěstování Božího slova a slavení svátostí k jednomu ze tří pilířů povahy církve. „Diakonie, tedy služba lásky k bližnímu vykonávaná způsobem, se natrvalo začlenila do základní struktury církve.“ Jáhen se má snažit sloužit všem bez rozdílu, zvláštní pozornost však má věnovat těm, kteří nejvíce trpí a hříšníkům. K této formě služby jáhna je možno připočítat rovněž činnosti ekonomické, administrativní nebo organizační v přidělené farnosti. Proto též jáhni působí jako tzv. kaplani ve věznicích, nemocnicích, charitě, vojsku, polici, domovech důchodců, léčebnách dlouhodobě

nemocných, nápravných ústavech apod. Kde hlavní službou je být Kristem - služebníkem, naslouchat trpícím, sloužit a rozdávat Boží lásku a útěchu ve složitých životních situacích, přinášet svátosti a přivádět lidi blíže Kristu a skrze Krista k Bohu, který je nekonečná láska a dobro, který nesoudí, ale raduje se radující a pláče s plačícími a chce být každému nablízku.

Jak jsem se dostal na pozici jáhna v České Třebové, to by bylo dlouhé povídání. Musím říct, že jsem konvertita, nebyl jsem pokřtěn jako malé dítě, jelikož pocházím z nepraktikující rodiny, ale jako dospělý muž, a to když mi bylo 32 let. Moje první žena mě opustila, když byly našemu synovi Tomášovi 3 roky. Má životní situace byla velmi složitá, rozestavěný dům, hypotéka, dluhy.... Byl jsem úplně na pokraji sil, a vše začalo 25. 12. 2008, kdy jsem měl nutkavou potřebu jít na vánoční bohoslužbu do třebovického kostela. Tak se mě poprvé Bůh dotknul a promluvil do mého života a postupně se stal neoddělitelnou součástí mého života. Díky o. Milošovi, jsem získal novou (farní rodinu, začal jsem chodit na přípravu na křest (tzv. katechumenát) a byla mi v Třebovici svěřena služba kostelníka. Pokřtěn jsem byl na Velikonoce 4. 4. 2010 v České Třebové. Víra a Boží milost mi radikálně změnily život a ukázaly mi další směr, kterým se chci ubírat. V katolické církvi jsem se seznámil se současnou a poslední manželkou Maruškou, se kterou máme další 3 děti. Jana (11 let), Radima (3roky) a poslední se nám narodila Hedvika (1rok). Jak uvádím, má konverze (obrácení k víře v Boha) začala v třebovickém kostele, jelikož v této obci žiji se svou

rodinou. Služba v církvi mě naplňovala a nějak jsem chtěl Bohu oplatit to, čím mě obdaroval. Zhruba rok po svatbě mě o. Miloš přihlásil do kurzu pro přísluhovatele při podávání svatého přijímání (do kurzu pro akolyty). Po jeho absolvování v roce 2013 jsem mohl při liturgii předčítat Boží slovo, které přísluší laikům), přísluhovat u oltáře knězi, udílet svaté přijímání, navštěvovat nemocné a v nouzi vést bohoslužbu slova vedenou laikem. Protože po narození syna Jana nepřicházelo další děťátko, tak jsme si s Maruškou řekli, že nás Bůh povolává k jiné službě. Maruška si udělala katechetický kurz a na fáře s dalšími katechety vedla katecheze dětí a já v roce 2016 nastoupil na Univerzitu Hradec Králové, kde jsem si rozšiřoval pedagogické a teologické vzdělání. Shodou okolností byl v roce 2019 (asi po 8 nebo 10 letech), vyhlášen Kurz pro kandidáty trvalého jáhenství. Vzhledem k potřebám naší farnosti jsem obdržel od o. Miloše doporučení a tak jsem na 3letý formační kurz nastoupil a zároveň jsem dobrovolně pracoval ve farní kanceláři v České Třebové, kde jsem se postupně seznamoval s tím, co služba jáhna obnáší po praktické stránce. Dne 16. 10. 2021 jsem byl vkládáním rukou o. biskupa Jana Vokála v hradecké katedrále společně s dalšími 11 spolubratry vysvěcen na trvalého jáhna. Dne 17. 10. 2023 jsem byl uveden do služby v naší českotřebovské farnosti. Službu jáhna vykovávám velmi rád a je pro mě naplňující zejména v diakonii (charitní službě), kdy mohu navštěvovat nemocné a též jsem velmi rád za přípravu na svátosti a udílení svátostí křtu. Svatbu jsem zatím neměl.

3) *Zaujalo mě, že máte rodinu. Myslela jsem si, že duchovní katolické církve manželství uzavírat nemohou. Můžete nám tuhle problematiku trochu osvětlit?*

Ano, skutečně kněží a biskupové v katolické církvi, nesmějí uzavírat manželství a žijí v celibátu. Kde jejich rodinou je farnost, kde momentálně působí a u biskupa je jeho církevní rodinou celá přidělená diecéze. U jáhnů je tomu jinak. Jáhenskou službu ještě dělíme na tzv. dočasnou a trvalou. U tzv. dočasné, která je předstupněm kněžství (jak již je zmíněno výše), kdy seminarista před vysvěcením na kněze je nejprve vysvěcen na jáhna a dobrovolně se zavazuje žít v celibátu. Následně je jáhen diecézním biskupem jmenován a inkardinován (včleněn) do příslušné farnosti, kde by měl po nějaký čas (optimálně po dobu 1 roku) zastávat službu jáhna a po praktické stránce se seznámit co tato služba obnáší. Po získání zkušeností je jáhen vysvěcen na kněze a dle personálních potřeb v diecézi je biskupem coby farní vikář (kaplan) inkardinován do příslušné farnosti.

V mém případě, jelikož jsem skutečně ženatý a jsem jáhnem v katolické církvi, tak hovoříme o jáhenské službě trvalé. A podle doposud platné legislativy nemohu být vysvěcen na kněze, jelikož jsme společně s manželkou uzavřeli před Bohem svátostné manželství. Z tohoto důvodu neslibujeme život v celibátu, ale naopak podmínkou svěcení je písemný a ústní souhlas manželky. Vyskytují se ale i případy, že trvalí jáhnové jsou po letech vysvěceni na kněze, a to za podmínky, že ovdovějí a děti jsou již plnoleté, soběstačné a výdělečně zajištěné. Pokud

jsou splněny tyto podmínky, je svěcení na kněze možné a při tomto svěcení následně jáhen slibuje, že bude po zbytek života žít v celibátu. Též musím zmínit, že pokud kandidát trvalého jáhenství před svěcením není ženatý, nebo je ovdovělý tak stejně jako dočasní jáhnové a kněží se zavazuje žít v celibátu.

4) *A teď už se přesuňme k období Adventu;. Co pro vás znamená doba adventu. Máte doma nějaké tradice, které během adventu dodržujete?*

Doba adventní je velkou příležitostí, pro přípravu našeho nitra, přípravy na narození toho, který je Láska a který opět přichází na svět a jeho cílem je najít místo v našich srdcích, aby nám mohl dát zakusit milost Boží lásky. Je to čas kdy bychom se měli nějak zastavit a zhodnotit uplynulý rok, jelikož adventem vstupujeme do nového liturgického roku a v tomto čase bychom si měli určit priority pro naší další (budoucí) životní cestu. V této době je prostor pro pastorační. V obcích naší farnosti bývá zpravidla kulturním program v kostelích, kde vystupují děti z mateřských a základních škol a bývají jarmarky. Je to čas, kdy navštěvujeme školy a školky. Konají se rorátní bohoslužby, které bývají v České Třebové v rotundě svaté Kateřiny, a to vždy v sobotu v 7 hodin ráno při svících, zaznívají krásné rorátní zpěvy. Symbolem Adventu je adventní věnec se 4 svícemi, které se žehnají na 1. neděli adventní a lidé si přinášejí společně s věncem požehnání do svých domovů. Letošní adventní dobu jsem bohužel marodil. Škoda, ale už se těším na adventní pastorační příležitosti v příštím roce ☺.

Tradice doma máme. Každý večer se scházíme s dětmi u věnce, zpíváme adventní písně, společně se pomodlíme a děkujeme Pánu za prožitý den. Letos čteme příběh na pokračování „Naomi a příběh Ježíšova narození“ z časopisu Duha. Pro dospělé pak jsou k dispozici brožurky, které vydává biskupství, kde je na každý den připraven úryvek z evangelia a adventní zamyšlení zakončené modlitbou.

5) *Jak vypadá typický štědrý den jáhna, jaké jsou povinnosti, máte vůbec čas na svoji rodinu, nebo se spíše věnujete svému povolání?*

Pravidelně v Třebovici míváme na Vánoce od 13:30 do 15:30 hod. otevřený kostel s vystaveným betlémem, kde hrajeme na varhany vánoční koledy, rozdáváme Betlémské světlo a přejeme návštěvníkům pokojné svátky. Je to taková služba celé naší rodiny. Večer pak býváme společně doma, alespoň do té doby, dokud děti neodrostou ☺. V loňském roce jsem společně s o. Milošem slavil půlnoční bohoslužbu a následně 25. a 26. prosince jsem z důvodu nemoci o. Miloše sloužil bohoslužby slova, ale byla to výjimka. Jinak trávím Vánoce společně s rodinou a to je přání i nového pana děkana o. Adama.

6) *Máte nějaké štědrovečerní tradice, které pravidelně dodržujete a bez kterých si Štědrý den nedovedete představit?*

Na Vánoce máme decentně ozdobený stromeček, který s dětmi zdobíme na štědrý den ráno, stavíme 70 let starý (papírový) vyřezávaný betlém a povídáme si s dětmi, cože se v tom městě Betlémě stalo. Míváme obyčejný postní oběd. Připravuje klasickou štědrovečerní večeři, rybí polévku a kapra s bramborovým salátem. Ve vhodné chvíli se připraví dárky, aby to bylo pro děti překvapení. Před 17 hodinou si oblékneme slavnostní šaty a čekáme, až se rozezní zvoneček. Zasedneme k štědrovečernímu stolu. Jako otec rodiny přečtu vánoční evangelium, společně se pomodlíme, zazpíváme koledu Narodil se Kristus Pán a podává se štědrovečerní večeře. Při večeři si povídáme. Až všichni dojedí, tak nejmladší z dětí rozdává dárky, které jsme dostali k Ježíšku, ale tím hlavním darem je pro nás narození Krista. Dárky se rozbalují postupně, čekáme, až se dárek rozbalí a teprve potom rozbalujeme další. Prožíváme společně překvapení a radost obdarovaného. Společně zpíváme koledy, pouštíme lodičky a s dětmi na balkoně zapalujeme prskavky. A stejně jako v Adventu, tak v době vánoční se večer jako rodina scházíme u betléma, kde se při svíčkách a rozsvíceném stromečku modlíme, vyprávíme si, čteme pohádky a zpíváme.

Nedovedu si představit, že bychom jako rodina nebyli na Vánoce pospolu a že by nebyl postaven betlém. V době vánoční mám rád, když ráno vstanu dříve než děti,

udělám si kávu, sednu si do obývacího pokoje, potichu si pustím CD s vánoční hudbou, hledím na rozsvícený stromeček a jesličky osvětlené čajovkami a rozjímám o tak velkém daru, který byl s narozením Ježíška darován každému z nás.

*Jak je krásné vidět na horách nohy posla, který přináší
radostnou zprávu,
který zvěstuje pokoj, hlásá blaho a oznamuje spásu ...
Izajáš 52, 7*

*Vážení,
závěrem Vám všem přeji pokojné Vánoce, ať prožijete
opravdovou radost, která dokáže proměnit Váš život.
Do nového roku Vám přeji pevné zdraví, porozumění a
radost ze života.*

*Ze srdce Vám všem žehná
+ jáhen Dušan Stolarik*

Pražské Jezulátko

Popis sošky Jezulátka

Soška je vysoká 47 centimetrů, je dřevěná s povrchem vymodelovaným z barevného vosku. Pod voskem prosvítá plátno. Představuje dítě Ježíše ve věku 4-5 let. Tvářička má zvláštní výraz, který nedokáže žádná kopie přesně napodobit. V obličeji a kudrnatých vlasech, které měly původně tmavé zbarvení, lze pozorovat maurské rysy, což odpovídá španělskému původu sošky.

Ježíšek je oblečený do dlouhé košilky, pod níž jsou vidět bosé nožky. Pravicí Ježíšek žehná, zatímco v levici drží symbol vlády nad světem – říšské jablko završené křížem.

Dlaň má ve středu otvor, do kterého se jablko připevňuje. Soška se obléká do královských rouch, v minulosti byla zdobena vzácnými šperky, které pocházely z darů věřících.

Hlavu Jezulátka zdobí historická korunka. Korunka se nenasazuje přímo na sošku, je připevněna samostatně těsně nad Jezulátkem.

Historie Jezulátka

r. 1556 - Cesta do Prahy

Faktem je, že sošku Jezulátka přivezla ze Španělska vévodkyně Marie Manriquez de Lara, která se roku 1556 vdala za pana Vratislava z Pernštejna. Sama ji pak odevzdala jako svatební dar své dceři Polyxeně z Lobkovic. Ta ji velmi uctívala a zakusila od ní mnohokrát útěchu a pomoc.

r. 1628 - Dar klášteru

Polyxena z Lobkovic ji jako vzácný dar věnovala roku 1628 klášteru bosých karmelitánů u kostela Panny Marie Vítězné. Karmelitáni umístili sošku v kapli noviciátu, aby se mladí řeholníci učili ctnostem od malého Ježíše. Novicové si sošku velmi oblíbili a konali před ní každodenní pobožnosti. Pak byl však noviciát v Praze zrušen a úcta k Jezulátku téměř zanikla.

r. 1631 - Vyplenění kláštera

V roce 1631 obsadili Sasové Prahu. Karmelitáni uprchli z kláštera. Klášter byl vypleněn a Jezulátko bylo poničeno a hozeno mezi haraburdí.

r. 1637 - Znovunalezení Jezulátka

V roce 1637 se řeholníci vrátili do Prahy. Mezi nimi byl také otec Cyril od Matky Boží, původem Lucemburčan, který si vzpomněl na dobu svého noviciátu a na mocnou přímlyvu Jezulátka. Sošku našel mezi starým haraburdím. S bolestí však zjistil, že má ulomené obě ruce. Při modlitbě

se mu zdálo, že mu Ježíšek říká: „Smilujte se nade mnou a já se smiluji nad vámi, dejte mi moje ruce a já vám dám svůj pokoj, jak mne budete ctít, tak já vám budu žehnat!“ Otec Cyril nakonec dosáhl toho, že Jezulátku byly vyrobeny nové ručičky.

r. 1639 - Zázraky

Malý Ježíšek začal žehnat klášteru, místním lidem i celé Praze. Byla mu připisována zázračná uzdravení a mimo jiné i záchrana Prahy při obležení Švédy roku 1639. V té době byla soška umístěna ještě v chóru, kde ji nemohli věřící veřejně uctívat.

r. 1641 - Jezulátko v kapli sv. Kříže

V roce 1641 byla soška umístěna do kaple v kostele, vlevo za vchodem (dnes kaple sv. Kříže). Roku 1651 byla soška nošena v procesí po pražských kostelích.

r. 1655 - Slavnostní korunovace pražským biskupem

V roce 1655 byla soška slavnostně korunována pražským biskupem. Rostl počet zázraků a vyslyšení.

r. 1741 - Přemístění na dnešní místo

Kaple už nestačila, protože zástupy ctitelů překážely vstupu do kostela. Proto byla soška v roce 1741 přemístěna na dnešní místo na pravé straně uprostřed lodi kostela.

r. 1754 - Nové šatičky

Císařovna Marie Terezie věnovala Jezulátku v roce 1754 vlastnoručně vyšíváné šatičky. Uctívání Pražského

Jezulátka se začalo šířit ve všech zemích bývalé rakouské říše.

r. 1776 - Vybudován oltář

Roku 1776 byl pro sošku vybudován důstojný oltář. Obě stěny oltářního výklenku jsou pokryty tabulkami díky za vyslyšení.

r. 1784 - Zrušení kláštera a úpadek úcty k Jezulátku

Následník trůnu Josef II. (1780–1790) však vytáhl do boje proti klášterům i proti lidové zbožnosti. Klášter karmelitánů na Malé Straně byl zrušen v rámci josefínských reforem. Chrám i oltář s Jezulátkem chátral.

r. 1879 - Obnovení oltáře i úcty

V roce 1879 se podařilo oltář opravit, ale Jezulátko si muselo peníze na opravu vyprosít samo: putovalo po pražských ženských klášterech s žebráckou mošnou. Podařilo se nejen shromáždit potřebné množství peněz, ale také znovu oživit úctu k Jezulátku. Zprávy o zázracích docházejí z celého rakousko-uherského mocnářství.

r. 1928, 1935 - 300. výročí a Katolický sjezd

V roce 1928 se s velkou slávou vzpomnělo na 300. výročí úcty k Jezulátku. V roce 1935 se ještě dostalo Pražskému Jezulátku velké pozornosti od účastníků Katolického sjezdu. Na přelomu 19.-20. století se úcta k Jezulátku rozšířila zázračným způsobem po celém světě. Nejvíce se ujala ve Španělsku, kde má Jezulátko svůj původ. Španělé a Portugalci převezli obrazy a sošky Jezulátka přes Atlantický oceán do koloniálních zemí Jižní Ameriky. Díky

misionářům, kolonizátorům a evropským přistěhovalcům Jezulátka znají i v Indii, Číně, na Filipínách a v Severní Americe.

r. 1939 - 1989 - Totalitní diktatury

Pak úcta na více než 50 let utichla kvůli nacistické a komunistické diktatuře. Dále sem ale proudily davy poutníků z celého světa, především ze španělsky mluvících oblastí.

r. 1993 - Návrat bosých karmelitánů

V roce 1993 se ke kostelu Panny Marie Vítězné vrátili bosí karmelitáni. Úcta k Jezulátku znovu ožívá.

r. 2009 - Návštěva papeže Benedikta XVI.

Zatím nejdůležitější událostí byla návštěva papeže Benedikta XVI. v roce 2009. Ve svém proslovu papež uvedl, že pražské Jezulátka svou dětskou něhou zpřítomňuje Boží blízkost a lásku. Pomodlil se za děti, které jsou obětí násilí a různých forem zneužívání, ale také za rozvrácené a nevěrné rodiny. Jako dar přinesl Jezulátku korunku.

Modlitba papeže Benedikta XVI.

- kterou pronesl při své návštěvě v kostele Panny Marie Vítězné 26. září 2009

Pane Ježíši, máme Tě před očima jako dítě a věříme, že jsi Boží Syn,

jenž se stal člověkem skrze Ducha svatého v lůně Panny Marie.

Podobně jako v Betlémě i my, spolu s Marií a Josefem,

*anděly a pastýři,
se Ti klaníme a vyznáváme, že jsi náš jediný Spasitel.
Stal ses chudým, abychom my zbohatli z Tvé chudoby; dej,
ať nikdy nezapomínáme na chudé a na ty, kdo trpí.
Ochraňuj naše rodiny, žehnej všem dětem celého světa
a dej, ať nám vždy vládne láska, kterou jsi přinesl, aby
činila náš život šťastnějším.
Dopřej všem lidem, Ježíši, aby porozuměli poselství Božího
narození,
aby pochopili, že jsi přišel darovat celé lidské rodině světlo,
radost a pokoj.
Neboť Ty jsi Bůh a žiješ a kraluješ s Bohem Otcem v
jednotě Ducha svatého po všechny věky věků.
Amen*

Zdroje:

<https://www.pragjesu.cz/historie-a-ucta/>

<https://www.pragjesu.cz/vzhled-sosky/>

<https://www.pragjesu.cz/modlitby-texty/>

Obrázky:

<http://www.praguecityline.cz/prazske-pamatky/prazske-jezulatko>

<https://www.i60.cz/clanek/detail/18776/prazske-jezulatko-plni-tajna-prani>

Vánoční zvyky a tradice

Vánoční stromek

Ozdobený vánoční stromek, u kterého se rodiny schází a pod kterým nachází na Štědrý den dárky, už patří neodmyslitelně k Vánocům. Bývá to většinou jehličnan – smrk, borovice nebo jedle, který je ověšený ozdobami v různých barvách a vánočním osvětlením. Může být živý nebo umělý.

Jmelí

Dalším rozšířeným zvykem je jmelí. Větvička jmelí patří k vánoční výzdobě, zavěšuje se tak, aby bylo možné pod ním projít nebo se pod ním políbit. Dvojici má polibek pod jmelím přinést lásku po celý další rok. Pokud někomu jmelí věnujete, ochrání ho před nemocemi a do domu přinese štěstí.

Jedna z křesťanských legend o jmelí praví, že bylo původně stromem, ze kterého Josef vyrobil kolébku pro Ježíška a později byl z toho samého stromu vyroben kříž, na kterém Ježíše ukřižovali. Strom studem uschl a rozpadl se na větvičky a tím, že lidem nosí štěstí, odčिňuje svou vinu.

Betlém

Betlém je vyobrazení scény narození Ježíše Krista. Uprostřed jsou jesličky, ve kterých leží Ježíšek, kolem něj je Marie s Josefem, osel, vůl, pastýři se stádem ovcí a tři králové. Betlémy dnes mají mnoho podob, jsou v životní velikosti na náměstích nebo malé z papíru, dřeva nebo jiných materiálů umístěné například v domácnostech.

Štědrovečerní večeře

Na Štědrý den– tedy 24.prosince večer– se usedá ke štědrovečerní slavnostní večeři. Tradiční večeře se skládá z rybí polévky a kapra s bramborovým salátem.

Štědrovečerní večeře má svá pravidla–**prostírá se pro jednoho navíc**, pro nečekanou návštěvu, **od stolu se během večeře nevstává**, dokud všichni nedojí. Ten, kdo během večeře vstane, podle pověry příští rok spolu s ostatními u stolu sedět nebude. Po večeři se rozbalují dárky, které jsou pod vánočním stromkem.

Půlnoční mše

Štědrý den vrcholí v kostelech na půlnoční mši, kde se zpívají koledy. Koná se v předvečer svátku narození Krista, který je 25. prosince.

Krájení jablka

Po štědrovečerní večeři přichází na řadu krájení jablka. Vezme se nůž a jablko se napříč rozkrojí. Pokud uvnitř rozkrojeného jablka naleznete hvězdičku, budete v příštím roce zdraví a šťastní, v opačném případě křížek nebo červ značí nemoc či smrt.

Lití olova

Jednou z vánočních tradic je i lití rozžhaveného tekutého olova do nádoby s vodou. Ze vzniklého odlitku se pak dotyčným věští budoucnost. Zakoupit se dají přímo sady na lití olova, ve většině z nich se včetně všeho potřebného nachází i nápověda, co vzniklé tvary mohou znamenat.

Pouštění lodiček

Pouštění lodiček z vlašských ořechů se zapálenou svíčkou v míse nebo umyvadle s vodou patří mezi oblíbené vánoční tradice. Dokáže odpovědět na otázku nebo předpovědět budoucnost. Důležité je, aby ten, co otázku pokládá, vyrobil lodičku z ořechu sám a sám ji pustil na vodu. Počet lodiček odpovídá počtu členů rodiny. Pokud se nějaká vzdálí, ten, jemuž přísluší lodička patřit, se vydá do světa. Pokud zůstanou u sebe, bude rodina pohromadě.

Kapří šupiny

Na Štědrý den při večeři se dává šupina z kapra pod talíř. Rybí šupina by měla přinášet peníze a hojnost. Následně by se měla šupina z vánočního kapra nosit v peněžence pro dostatek peněz v příštím roce.

Házení střevícem

Dívka se postaví do chodby zády ke dveřím a hodí botou nebo pantoflem přes rameno. Pokud míří bota či pantofel špičkou ke dveřím, znamená to, že se dívka provdá a odejde z domova. Pokud špička neukazuje ke dveřím, tak se neprovdá a zůstane doma.

Zdroje:

<https://www.seznamzpravy.cz/clanek/vanoce-tradice-zvyky-82605>

<https://www.osiva-semena.cz/jak-si-vypestovat-vlastni-jmeli-na-zahrade>

<https://www.prozeny.cz/clanek/proc-dat-sekeru-pod-stul-aneb-vanocni-zvyky-kttere-uz-asi-neznate-ale-jeste-je-muzete-stihnout-40659>

<https://cas-prozeny.cz/tradicni-jablko-na-stedrovecerni-stul/>

<https://plzenoviny.cz/tradice-staveni-betlemu-saha-az-do-stredoveku-jejich-podoba-se-ale-menila-a-jeden-cas-byly-i-nezakonne/>

PF 2024

SOCIÁLNÍ SLUŽBY
ČESKÁ TŘEBOVÁ

Co bylo loni, bylo...

...

Co bude v novém roce, to je jen na vás!

...

Ať rok 2024 přinese jen to dobré,
a to nedobré ať lehce unesete...

Za kolektiv zaměstnanců
Magdaléna Zemková, ředitelka

Magdaléna Zemková